

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

24. října 2013 *

„Řízení o předběžné otázce — Reorganizace a likvidace úvěrových institucí — Směrnice 2001/24/ES — Články 3, 9 a 32 — Akt vnitrostátního zákonodárce, na jehož základě mají reorganizační opatření účinky likvidačního řízení — Zákonné ustanovení, které znemožňuje nebo přerušuje veškerá soudní řízení vedená proti úvěrové instituci po vstupu moratoria v platnost“

Ve věci C-85/12,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Cour de cassation (Francie) ze dne 14. února 2012, došlým Soudnímu dvoru dne 20. února 2012, v řízení

LBI hf, dříve Landsbanki Islands hf,

proti

Kepler Capital Markets SA,

Frédéricu Giraxovi,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení T. von Danwitz (zpravodaj), předseda senátu, E. Juhász, A. Rosas, D. Šváby a C. Vajda, soudci,

generální advokát: P. Cruz Villalón,

vedoucí soudní kanceláře: V. Tourrès, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 7. března 2013,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za LBI hf S. Le Damany, T. Brunem, J. E. Bunetelem a J. Wohlem, avocats,
- za F. Giraxe P. Jupile Boisverdem a G. Brasier Porterie, avocats,
- za francouzskou vládu G. de Berguesem, F. Fizem a N. Rouam, jako zmocněnci,
- za portugalskou vládu L. Inez Fernandesem, jako zmocněncem,
- za islandskou vládu Þ. Hjatested, V. Benediktsdóttir a J. Bjarnadóttir, jako zmocněnkyněmi,

* Jednací jazyk: francouzština.

— za Evropskou komisi F. Dintilhacem, A. Nijenhuisem a E. Traversou, jako zmocněnci,

— za Kontrolní úřad ESVO X. Lewisem a M. Moustakali, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 30. května 2013,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/24/ES ze dne 4. dubna 2001 o reorganizaci a likvidaci úvěrových institucí (Úř. věst. L 125, s. 15; Zvl. vyd. 06/04, s. 15).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu, v němž proti sobě stojí LBI hf, dříve Landsbanki Islands hf (dále jen „LBI“), islandská úvěrová instituce, na straně jedné a Kepler Capital Markets SA a F. Giroux na straně druhé a jehož předmětem jsou dvě zajišťovací zabavení, která byla ve Francii na návrh F. Giroux uvalena na majetek LBI, přestože na LBI se na Islandu vztahovalo moratorium na platby.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 V bodech 6, 7, 16, 20 a 30 odůvodnění směrnice 2001/24 se uvádí:

„(6) Správní nebo soudní orgány domovského členského státu musí mít výhradní pravomoc rozhodovat o reorganizačních opatřeních stanovených právními předpisy a zvyklostmi daného členského státu a provádět tato opatření. Vzhledem k obtížím při harmonizaci právních předpisů a zvyklostí členských států je nutné u členských států dosáhnout vzájemného uznávání opatření přijatých každým z nich pro obnovení životaschopnosti úvěrové instituce, kterou daný stát povolil.

(7) Je nezbytně nutné zaručit, aby reorganizační opatření přijatá správními nebo soudními orgány domovského členského státu a opatření přijatá osobami nebo orgány, které tyto orgány jmenují k řízení těchto reorganizačních opatření, včetně opatření zahrnujících možnost pozastavení plateb, pozastavení výkonu práv [odložení opatření souvisejících s výkonem rozhodnutí] nebo krácení pohledávek, a jakákoli jiná opatření, která by mohla ovlivnit stávající práva třetích osob, byla účinná ve všech členských státech.

[...]

(16) Rovné zacházení s věřiteli vyžaduje, aby úvěrová instituce byla likvidována v souladu se zásadami jednoty a univerzality, které vyžadují, aby správní nebo soudní orgány domovského členského státu měly výhradní soudní pravomoc a aby jejich rozhodnutí byla uznávána ve všech ostatních členských státech bez jakýchkoli formalit a vyvolávala tam účinky, které jim přiznává právní řád domovského členského státu, kromě případů, kdy tato směrnice stanoví jinak.

[...]

(20) Poskytování informací jednotlivým známým věřitelům je nezbytné stejně jako zveřejnění, které jim má v nutných případech umožnit, aby ve stanovených lhůtách uplatnili své pohledávky nebo předložili připomínky o svých pohledávkách. Tento proces by měl proběhnout bez diskriminace

věřitelů, kteří mají domicil v jiném členském státě, než je domovský členský stát, z důvodu jejich sídla nebo povahy jejich nároků. Věřitelé musí být v průběhu celého likvidačního řízení vhodným způsobem pravidelně informováni.

[...]

(30) Vliv reorganizačních opatření nebo likvidačního řízení na probíhající soudní řízení upravují právní předpisy členského státu, ve kterém soudní řízení probíhá, formou výjimky z uplatnění *lex concursus*. Vliv těchto opatření a postupů na výkon rozhodnutí, která jsou výsledkem těchto řízení, upravují právní předpisy domovského členského státu v souladu s obecnými pravidly, která stanoví tato směrnice.“

4 Článek 2 směrnice 2001/24 zní:

„Pro účely této směrnice se:

[...]

— ‚reorganizačními opatřeními‘ [...] rozumějí opatření, jejichž účelem je uchovat nebo obnovit zdravou finanční situaci úvěrové instituce a která mohou mít vliv na již existující práva třetích osob, včetně opatření zahrnujících možnost pozastavení plateb, odložení opatření souvisejících s výkonem rozhodnutí nebo krácení pohledávek,

[...]

— ‚likvidačním řízením‘ [...] rozumí kolektivní řízení zahájené a sledované správními nebo soudními orgány členského státu, jehož cílem je prodej majetku pod dozorem těchto orgánů, včetně případů, kdy jsou řízení ukončena vyrovnáním nebo jiným obdobným opatřením,

[...]“

5 Článek 3 této směrnice, nadepsaný „Přijetí reorganizačních opatření – Rozhodné právo“, stanoví:

„1. K provádění jednoho či více reorganizačních opatření v úvěrové instituci, včetně poboček usazených v jiných členských státech, jsou oprávněny pouze správní nebo soudní orgány domovského členského státu.

2. Reorganizační opatření se provádějí v souladu s právními předpisy a postupy platnými v domovském členském státě, pokud tato směrnice nestanoví jinak.

Tato opatření jsou účinná v plném rozsahu v celé[Unii] v souladu s právními předpisy tohoto členského státu bez nutnosti dalších formalit, a to i vůči třetím osobám v ostatních členských státech, a to i v případě, že pro ně platné předpisy hostitelského členského státu tato opatření nestanoví nebo podmiňují jejich používání podmínkami, které nejsou splněny.

Reorganizační opatření jsou účinná v celé[Unii] od okamžiku nabytí účinnosti v členském státě, kde byla přijata.“

6 Článek 9 též směrnice, nadepsaný „Zahájení likvidačního řízení – Informace, které mají být poskytnuty ostatním příslušným orgánům“, v odstavci 1 stanoví:

„O zahájení likvidačního řízení vůči úvěrové instituci, včetně poboček v jiných členských státech, jsou oprávněny rozhodovat pouze správní nebo soudní orgány domovského členského státu, které za likvidaci odpovídají.

Rozhodnutí o zahájení likvidačního řízení, které přijmou správní nebo soudní orgány domovského členského státu, je bez dalších formalit uznáváno na území všech ostatních členských států a nabývá zde účinnosti okamžikem nabytí účinnosti v členském státě, ve kterém je řízení zahájeno.“

7 Článek 10 směrnice 2001/24, nadepsaný „Rozhodné právo“, stanoví:

„1. Úvěrová instituce se likviduje v souladu s právními předpisy a postupy platnými v jejím domovském členském státě, pokud tato směrnice nestanoví jinak.

2. Právo domovského členského státu určuje zejména:

[...]

e) účinky likvidačního řízení na soudní řízení vedená jednotlivými věřiteli, s výjimkou probíhajících soudních řízení ve smyslu článku 32,

[...]

l) pravidla týkající se neplatnosti, odporovatelnosti nebo neúčinnosti právních úkonů poškozujících všechny věřitele.“

8 Podle článku 32 této směrnice se „[ú]činky reorganizačních opatření nebo likvidačního řízení na probíhající soudní řízení týkající se majetkové hodnoty nebo práva, kterého byla úvěrová instituce zbavena, [...] řídí výhradně právem členského státu, ve kterém soudní řízení probíhá“.

9 Směrnice 2001/24 byla do Dohody o Evropském hospodářském prostoru ze dne 2. května 1992 (Úř. věst. 1994, L 1, s. 3; Zvl. vyd. 11/52, s. 3) začleněna rozhodnutím Smíšeného výboru EHP č. 167/2002 ze dne 6. prosince 2002, kterým se mění příloha IX (Finanční služby) Dohody o EHP (Úř. věst. 2003, L 38, s. 28; Zvl. vyd. 11/08, s. 30).

Islandské právo

10 Článek 138 zákona č. 21/1991 ze dne 26. března 1991, o konkurzu (dále jen „zákon o konkurzu“), který je součástí kapitoly XX tohoto zákona, týkající se neplatnosti úkonů úpadce, stanoví:

„Je-li soudem prohlášen konkurz, ruší se automaticky všechna vykonávací opatření postihujících majetek úpadce, stane-li se dotčený majetek součástí konkurzní podstaty. Totéž platí i pro výkon rozhodnutí zřízením zástavního práva k majetku úpadce, k němuž dojde v období šesti měsíců před rozhodným dnem, stane-li se dotčený majetek součástí konkurzní podstaty.

[...]“

11 Zákon č. 161/2002 ze dne 20. prosince 2002, o finančních podnicích (dále jen „zákon č. 161/2002, o finančních podnicích“), stanoví ve své kapitole XII pravidla týkající se finančního ozdravování, likvidace a fúzí finančních institucí.

12 V kontextu mezinárodní bankovní a finanční krize, která Islandskou republiku postihla v roce 2008, byla ustanovení kapitoly XII zákona č. 161/2002, o finančních podnicích, několikrát změněna. Článek 98 tohoto zákona byl v této souvislosti změněn zákonem č. 129/2008 ze dne 13. listopadu 2008 (dále jen „zákon č. 129/2008“) tak, aby se na finanční instituce v nesnázích mohlo vztahovat moratorium, které by je ode dne účinnosti tohoto opatření chránilo zejména před zahajováním veškerých soudních řízení a které by zakazovalo pokračovat v probíhajících soudních řízeních po celou dobu platnosti moratoria, nestanoví-li zákon jinak a nedošlo-li ke spáchání trestného činu.

- 13 Úprava použitelná na finanční instituce, na něž se vztahuje moratorium, stanovená zákonem č. 161/2002, o finančních podnicích, ve znění zákona č. 129/2008, byla přepracována zákonem č. 44/2009 ze dne 15. dubna 2009 (dále jen „zákon č. 44/2009“). Jím byla zrušena ustanovení článku 98 zákona č. 161/2002, o finančních podnicích, která zakazovala zahajovat soudní řízení proti finančním institucím, na které se vztahuje moratorium, a pokračovat v probíhajících soudních řízeních proti nim. Zákon č. 44/2009 dále obsahoval řadu přechodných ustanovení, jejichž článek II, týkající se finančních institucí, na které se vztahuje moratorium, zní takto:

„Finanční instituce, na které se v den nabytí účinnosti [zákona č. 44/2009] vztahovalo dluhové moratorium, podléhají těmto zvláštním pravidlům.

1. Platnost schváleného moratoria zůstává zachována i po nabytí účinnosti tohoto zákona a může být v souladu s pravidly stanovenými v čl. 10 druhém pododstavci [zákona č. 44/2009] prodloužena.

2. Pokud jde o moratorium, použijí se ustanovení čl. 101 prvního pododstavce a článků 102, 103 a 103a [kapitoly XII zákona č. 161/2002, o finančních podnicích], jako by soud ke dni nabytí účinnosti [...] zákona [č. 44/2009] rozhodl o likvidaci; na ‚povolená dluhová moratoria‘ se nicméně bude po celou dobu platnosti jeho povolení (srov. bod 1 [tohoto článku]) nahlížet jako na likvidační řízení. Jakmile uplyne platnost tohoto povolení, bude se daná instituce automaticky považovat za instituci v likvidačním řízení podle obecné úpravy, aniž je k tomu třeba zvláštního soudního rozhodnutí [...].“

- 14 Zákon č. 132/2010 ze dne 16. listopadu 2010 (dále jen „zákon č. 132/2010“), změnil přechodná ustanovení vložená do zákona č. 161/2002, o finančních podnicích, zákonem č. 44/2009. Podle článku 2 zákona č. 132/2010 se finanční instituce, na něž se vztahuje moratorium, již nedostávají do likvidace automaticky v den uplynutí platnosti tohoto moratoria, ale na základě návrhu na zahájení likvidačního řízení, který musí být k soudu podán před tímto datem. Tento článek dále stanoví, že pokud soud návrhu na zahájení likvidačního řízení vyhoví, pak opatření přijatá v době moratoria, které se na finanční instituci vztahovalo, a za účinnosti zákona č. 44/2009 zůstávají nezměněna.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 15 Dne 10. listopadu 2008 byla na návrh F. Giroux provedena u společnosti Kepler Capital Markets SA dvě zajišťovací zabavení, která měla zaručit úhradu pohledávky F. Giroux vůči LBI.
- 16 LBI se u Tribunal de grande instance de Paris (soudu prvního stupně v Paříži, Francie) domáhala zrušení těchto zajišťovacích zabavení. S odkazem na reorganizační a likvidační opatření přijatá vůči ní na Islandu tvrdila, že tato opatření jsou účinná i vůči jejímu francouzskému věřiteli a že podle zákona č. 44/2009 a článku 138 zákona č. 21/1991, o konkurzu, jsou všechna opatření k výkonu rozhodnutí provedená od 15. května 2008 od počátku neplatná.
- 17 Pokud jde o opatření přijatá na Islandu vůči LBI, ze spisu přeloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že zákon ze dne 6. října 2008, o stavu nouze, umožnil islandskému Kontrolnímu úřadu pro finanční dohled zasahovat do činnosti finančních institucí. Tento orgán následně převzal kontrolu nad LBI a jmenoval její prozatímní představenstvo, které pověřil správou majetku banky a řízením jejích operací. Dne 5. prosince 2008 povolil obvodní soud v Reykjavíku (Island) podle zákona č. 161/2002, o finančních podnicích, společnosti LBI moratorium. Toto moratorium, několikrát prodloužené, bylo v souladu s článkem 6 směrnice 2001/24 oznámeno v *Úředním věstníku Evropské unie* dne 9. ledna 2009 (Úř. věst. C 4, s. 3) jako reorganizační opatření. V oznámení se uvádí, že po dobu dluhového moratoria nemůže být proti LBI zahájeno soudní řízení. Na stejném zákonném základě povolil obvodní soud v Reykjavíku dvěma jinými usneseními ze dne 24. listopadu 2008 moratorium i dalším dvěma finančním institucím, a sice Kaupthing Bank hf a Glitnir Bank hf.

- 18 Dne 25. června 2009 Tribunal de grande instance de Paris zamítl žalobu LBI. Dospěl k závěru, že přechodná ustanovení zákona č. 44/2009 neodkazují na článek 138 zákona č. 21/1991, o konkurzu. Ustanovení zákona č. 44/2009 nadto nepředstavují reorganizační ani likvidační opatření přijatá „správními a soudními orgány“ ve smyslu směrnice 2001/24.
- 19 Tento rozsudek byl potvrzen rozsudkem cour d'appel de Paris (odvolacího soudu v Paříži, Francie) ze dne 4. listopadu 2010. Podáním ze dne 14. února 2012 předložila LBI proti uvedenému rozsudku kasační opravný prostředek ke Cour de cassation (Kasačnímu soudu, Francie).
- 20 Za těchto podmínek se Cour de cassation rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Mají být články 3 a 9 [směrnice 2001/24] vykládány v tom smyslu, že reorganizační nebo likvidační opatření týkající se finanční instituce, jako jsou opatření vyplývající z[e] [zákona č. 44/2009], musí být považována za opatření přijatá správními nebo soudními orgány ve smyslu těchto článků?
- 2) Má být článek 32 směrnice [2001/24] vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby ustanovení vnitrostátního práva, jako je článek 98 [zákona č. 161/2002, o finančních podnicích], který znemožňoval nebo přerušoval jakákoli soudní řízení vedená proti finanční instituci od vstupu moratoria v platnost, působil účinky na zajišťovací opatření přijatá v jiném členském státě před vyhlášením moratoria?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 21 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být články 3 a 9 směrnice 2001/24 vykládány v tom smyslu, že je třeba taková reorganizační nebo likvidační opatření týkající se finanční instituce, jako jsou opatření založená na přechodných ustanoveních obsažených v článku II zákona č. 44/2009, považovat za opatření přijatá správními nebo soudními orgány ve smyslu citovaných článků směrnice 2001/24, jelikož tato přechodná ustanovení vyvolávají účinky jen prostřednictvím soudních rozhodnutí o povolení moratoria úvěrové instituci.
- 22 Úvodem je třeba připomenout, že cílem směrnice 2001/24 je, jak plyne z bodu 6 jejího odůvodnění, dosáhnout u členských států vzájemného uznávání opatření přijatých každým z nich pro obnovení životaschopnosti úvěrové instituce, kterou daný stát povolil. Tento cíl, stejně jako cíl zajistit rovné zacházení s věřiteli, vyjádřený v bodě 16 odůvodnění uvedené směrnice, vyžaduje, aby reorganizační a likvidační opatření přijatá orgány domovského členského státu vyvolávala ve všech ostatních členských státech účinky, které jim přiznává právní řád domovského členského státu.
- 23 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru v této souvislosti plyne, že dne 5. prosince 2008 povolil obvodní soud v Reykjavíku společnosti LBI podle článku 98 zákona č. 161/2002, o finančních podnicích, ve znění zákona č. 129/2008, moratorium, aby jí umožnil ozdravení jejich financí. Zmíněný soud povolil toto moratorium s ohledem na finanční nesnáze LBI a několikrát jej prodloužil, naposledy do 5. prosince 2010. Je nesporné, že toto moratorium vzhledem k tomu, že mělo umožnit LBI ozdravení jejich financí, představovalo reorganizační opatření ve smyslu čl. 2 sedmé odrážky směrnice 2001/24.
- 24 Přechodná ustanovení obsažená v článku II zákona č. 44/2009 změnila právní účinky těchto moratorií tak, že na finanční instituce, na které se vztahovalo moratorium, uplatnila zvláštní režim likvidace, aniž bylo vůči těmto finančním institucím zahájeno před uplynutím příslušného moratoria likvidační řízení.

- 25 Na první otázku položenou předkládajícím soudem je třeba odpovědět s ohledem na tyto okolnosti.
- 26 V této souvislosti je třeba poukázat na to, že podle čl. 3 odst. 1 a čl. 9 odst. 1 směrnice 2001/24 jsou k provádění reorganizačních opatření v úvěrové instituci a k zahájení likvidačního řízení vůči takové instituci oprávněny pouze správní nebo soudní orgány domovského členského státu.
- 27 Dále podle čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce a čl. 9 odst. 1 druhého pododstavce uvedené směrnice mají reorganizační opatření a rozhodnutí o zahájení likvidačního řízení, které přijmou správní nebo soudní orgány domovského členského státu, ve všech ostatních členských státech účinky, které jim přiznává právní řád domovského členského státu.
- 28 Z těchto ustanovení vyplývá, že uznávání podle směrnice 2001/24, včetně účinků přiznaných právním řádem domovského členského státu, se vztahuje na reorganizační a likvidační opatření, o nichž rozhodly správní nebo soudní orgány domovského členského státu. Naproti tomu právní předpisy domovského členského státu týkající se reorganizace a likvidace úvěrových institucí mohou účinky v jiných členských státech vyvolávat v zásadě jen prostřednictvím opatření přijatých správními nebo soudními orgány tohoto členského státu vůči určité úvěrové instituci.
- 29 U přechodných ustanovení obsažených v článku II zákona č. 44/2009 je nutné podotknout, že tato ustanovení změnila účinky moratorií na platby, která platila v okamžiku, kdy tento zákon nabyl účinnosti. Důvodová zpráva k tomuto zákonu přitom výslovně ve své části týkající se důvodů a účelů tohoto zásahu zákonodárce odkazuje na LBI, Kaupthing Bank hf a Glitnir Bank hf.
- 30 Přijetím těchto přechodných ustanovení navíc islandský zákonodárce nenařídil likvidaci úvěrových institucí, na které se vztahovalo moratorium, jako takovou, nýbrž přiznal některé účinky spojené s likvidačním řízením moratoriím, která platila k určenému datu.
- 31 Podle úvodní věty přechodných ustanovení obsažených v článku II zákona č. 44/2009 se tato ustanovení použijí jen na úvěrové instituce, na něž se v den nabytí účinnosti tohoto zákona vztahovalo moratorium, takže kdyby neexistovalo soudní rozhodnutí o povolení moratoria určité úvěrové instituci nebo o jeho prodloužení vydané před tímto datem, nemohla by předmětná přechodná ustanovení vyvolat účinky.
- 32 Vzhledem k tomu, že použitelnost těchto přechodných ustanovení je podmíněna existencí individuálního rozhodnutí o povolení nebo o prodloužení moratoria, vyvolávají tato zákonná ustanovení účinky v souladu s celkovou systematikou směrnice 2001/24 nikoli přímo, nýbrž prostřednictvím reorganizačního opatření, o kterém vůči určité úvěrové instituci rozhodl soudní orgán.
- 33 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru konečně vyplývá i to, že dne 22. listopadu 2010 rozhodl obvodní soud v Reykjavíku o zahájení likvidačního řízení vůči LBI.
- 34 Za těchto okolností je třeba dospět k závěru, že k zahájení likvidace LBI nedošlo pouhým uplatněním přechodných ustanovení obsažených v článku II zákona č. 44/2009.
- 35 Účinky těchto přechodných ustanovení totiž nastávají prostřednictvím individuálních reorganizačních a likvidačních opatření. Ve věci v původním řízení je takovým individuálním opatřením rozhodnutí obvodního soudu v Reykjavíku ze dne 5. prosince 2008, jímž bylo společnosti LBI povoleno moratorium jakožto reorganizační opatření, a také rozhodnutí téhož soudu ze dne 22. listopadu 2010, jímž bylo vůči LBI zahájeno a provedeno likvidační řízení.
- 36 Z toho plyne, že podle čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce a čl. 9 odst. 1 druhého pododstavce směrnice 2001/24 mohou tato individuální reorganizační a likvidační opatření vyvolat v členských státech Unie účinky, které jim přiznává islandský právní řád.

- 37 Tento závěr nemůže být vyvrácen argumentem F. Girauxe, podle kterého proti přechodným ustanovením zákona č. 44/2009, která přeměnila moratorium povolené společnosti LBI v likvidační řízení, nelze vzhledem k tomu, že nejsou rozhodnutím přijatým správním nebo soudním orgánem, nýbrž zákonným ustanovením, podat opravný prostředek, takže tato ustanovení nemohou v členských státech Unie vyvolat účinky podle směrnice 2001/24.
- 38 V bodě 27 tohoto rozsudku již bylo poukázáno na to, že účinky, které mohou reorganizační a likvidační opatření přijatá správními nebo soudními orgány domovského členského státu vyvolat v ostatních členských státech Unie, jsou podle čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce a čl. 9 odst. 1 druhého pododstavce směrnice 2001/24 určeny právem domovského členského státu. Uvedená směrnice tudíž nebrání tomu, aby tento členský stát upravil, a to i se zpětnou účinností, zákonnou úpravu těchto opatření.
- 39 K otázce, zda proti přechodným ustanovením zákona č. 44/2009 musí být možné podat opravný prostředek, protože jinak nemohou představovat opatření přijatá správními nebo soudními orgány ve smyslu článků 3 a 9 směrnice 2001/24, je třeba poznamenat, že uvedená směrnice, jak plyne z bodu 6 jejího odůvodnění, zavádí systém vzájemného uznávání vnitrostátních reorganizačních a likvidačních opatření, aniž usiluje o harmonizaci vnitrostátních právních předpisů v této oblasti.
- 40 V rámci systému zavedeného směrnicí 2001/24 se přitom reorganizační a likvidační opatření domovského členského státu uznávají – jak plyne z čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce a čl. 9 odst. 1 druhého pododstavce této směrnice – „bez nutnosti dalších formalit“. Tato směrnice zejména nepodmiňuje uznání reorganizačních a likvidačních opatření možností podat proti nim opravný prostředek. Podle zmíněného čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce navíc platí, že hostitelský členský stát nemůže toto uznání vázat na splnění takové podmínky, ani kdyby ji případně stanovily jeho vnitrostátní předpisy.
- 41 Konečně je třeba uvést, že zásada rovného zacházení mezi věřiteli, pokud jde o jejich příležitost podniknout nutné kroky, vyjádřená v bodě 12 odůvodnění směrnice 2001/24, sice vyžaduje, aby orgány domovského členského státu zaručily věřitelům z ostatních členských států rovné zacházení ve srovnání s věřiteli z domovského členského státu, avšak nelze z ní dovozovat, že by předmětem uznání podle čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce a podle čl. 9 odst. 1 druhého pododstavce směrnice 2001/24 mohla být jen ta reorganizační a likvidační opatření, proti kterým lze podle vnitrostátního práva podat opravný prostředek.
- 42 S ohledem na výše uvedené je třeba na první otázku odpovědět, že články 3 a 9 směrnice 2001/24 musí být vykládány v tom smyslu, že taková reorganizační nebo likvidační opatření týkající se finanční instituce, jako jsou opatření založená na přechodných ustanoveních obsažených v článku II zákona č. 44/2009, je třeba považovat za opatření přijatá správními nebo soudními orgány ve smyslu citovaných článků směrnice 2001/24, jelikož tato přechodná ustanovení vyvolávají účinky jen prostřednictvím soudních rozhodnutí o povolení moratoria úvěrové instituci.

Ke druhé otázce

- 43 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 32 směrnice 2001/24 vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby takové ustanovení vnitrostátního práva, jako je článek 98 zákona č. 161/2002, o finančních podnicích, ve znění zákona č. 129/2008, který znemožňoval nebo přerušoval veškerá soudní řízení vedená proti finanční instituci od okamžiku, kdy se na ni začalo vztahovat moratorium, působil účinky na taková zajišťovací opatření, jako jsou opatření dotčená ve věci v původním řízení, která byla přijata v jiném členském státě před vyhlášením moratoria.

K přípustnosti

- 44 Frédéric Giraux namítá, že druhá otázka je nepřípustná, jelikož není relevantní pro rozhodnutí sporu v původním řízení a je čistě hypotetická. Tvrdí, že zákaz zahajovat soudní řízení proti finanční instituci, na kterou se vztahuje moratorium, podle článku 98 zákona č. 161/2002, o finančních podnicích, se nepoužije na soudní řízení, která byla před vydáním soudního rozhodnutí o povolení moratoria již zahájena, jako je tomu i ve věci v původním řízení. Dále poukazuje na to, že ustanovení tohoto článku, jichž se dovolává LBI, byla zákonem č. 44/2009 zrušena.
- 45 Podle ustálené judikatury se na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud vymezí v rámci své odpovědnosti a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat, vztahuje domněnka relevance. Odmítnutí ze strany Soudního dvora rozhodnout o žádosti podané vnitrostátním soudem je možné pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (viz rozsudek ze dne 6. prosince 2012, Odar, C-152/11, bod 24).
- 46 Uvedená domněnka relevance nemůže být vyvrácena pouhou okolností, že jeden z účastníků původního řízení zpochybňuje určité skutečnosti, jejichž správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat a na nichž závisí vymezení předmětu uvedeného sporu (rozsudek ze dne 8. listopadu 2007, Amurta, C-379/05, Sb. rozh. s. I-9569, bod 65 a citovaná judikatura).
- 47 Otázka, zda článek 98 zákona č. 161/2002, o finančních podnicích, může působit účinky na zajišťovací opatření přijatá před vydáním soudního rozhodnutí o povolení moratoria a jaký vliv může v této souvislosti mít zrušení relevantních ustanovení onoho článku, přitom představuje právě otázku spadající do právního a skutkového rámce, jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat.
- 48 Druhá položená otázka tedy musí být považována za přípustnou.

K věci samé

- 49 Při odpovědi na druhou předběžnou otázku je třeba poukázat na to, že směrnice 2001/24 vychází, jak plyne zejména z bodu 16 jejího odůvodnění, ze zásad jednoty a univerzality a že jako zásadu stanoví vzájemné uznávání reorganizačních opatření a likvidačních řízení i jejich účinků. Pro tyto účely čl. 3 odst. 2 druhý a třetí pododstavec a čl. 9 odst. 1 druhý pododstavec téže směrnice stanoví, že reorganizační opatření a likvidační řízení se řídí právem domovského členského státu, že právo tohoto státu určuje i účinky takových opatření a řízení a že jejich účinnost nastává od okamžiku nabytí účinnosti v domovském členském státě. Podle těchto ustanovení se reorganizační opatření a likvidační řízení řídí v zásadě právem státu, ve kterém bylo příslušné řízení zahájeno (*lex concursus*).
- 50 K likvidačním řízením uvádí čl. 10 odst. 2 písm. e) směrnice 2001/24, že pro „řízení vedená jednotlivými věřiteli“ platí právo domovského členského státu, ovšem s výjimkou účinků na „probíhající soudní řízení“.
- 51 K posledně uvedenému aspektu stanoví článek 32 směrnice 2001/24, že účinky reorganizačních opatření nebo likvidačního řízení na probíhající soudní řízení týkající se majetkové hodnoty nebo práva, kterého byla úvěrová instituce zbavena, se řídí výhradně právem členského státu, ve kterém soudní řízení probíhá.
- 52 Toto ustanovení tedy představuje výjimku z obecného pravidla, podle kterého se účinky reorganizačních a likvidačních opatření řídí právem domovského členského státu, a musí být vykládáno restriktivně.

- 53 Dosah článku 32 směrnice 2001/24 upřesňuje bod 30 jejího odůvodnění, který rozlišuje mezi „probíhajícími soudními řízeními“ a „výkony rozhodnutí“. Podle tohoto bodu odůvodnění upravují vliv reorganizačních opatření nebo likvidačního řízení na „probíhající soudní řízení“ právní předpisy členského státu, ve kterém soudní řízení probíhá, formou výjimky z uplatnění *lex concursus*. Vliv těchto opatření a postupů na „výkon rozhodnutí“, která jsou výsledkem těchto řízení, však upravují právní předpisy domovského členského státu v souladu s obecnými pravidly, která stanoví tato směrnice.
- 54 V souvislosti s určením rozhodného práva, kterým se řídí účinky reorganizačních opatření nebo likvidačního řízení, je tedy nutné rozlišovat mezi probíhajícími soudními řízeními a individuálními opatřeními k nucenému výkonu rozhodnutí, která jsou výsledkem těchto řízení, přičemž poslední zmíněná opatření se v souladu s obecným pravidlem stanoveným směrnicí 2001/24 řídí právními předpisy domovského členského státu. Pod pojem „probíhající soudní řízení“ tudíž spadají, jak podotkla Evropská komise ve svém písemném vyjádření, jen řízení ve věci samé.
- 55 Jiný výklad směrnice 2001/24 by mohl ohrozit užitečný účinek zásady univerzality, kterou tato směrnice zavádí a jejímž cílem je dosáhnout toho, aby se na reorganizační opatření a na likvidační řízení vztahoval postup s všeobecným účinkem. Vzhledem k tomu, že vlastním účelem opatření a postupů, na něž se vztahuje směrnice 2001/24, je přerušit provádění individuálních opatření k výkonu rozhodnutí, a tím umožnit obnovení životaschopnosti dotčených úvěrových institucí, by totiž každé opatření k nucenému výkonu rozhodnutí omezilo možnost nakládat s majetkem, jehož byla daná instituce zbavena, čímž by byla ohrožena zásada univerzality.
- 56 U zajišťovacích opatření dotčených ve věci v původním řízení je nesporné, že představují individuální opatření k nucenému výkonu rozhodnutí, neboť v jejich důsledku je úvěrová instituce do doby, než bude meritorně rozhodnuto ve sporu mezi ní a některým z jejích věřitelů, zbavena možnosti volně nakládat s částí svého jmění. Z toho vyplývá, že na taková zajišťovací opatření se nevztahuje článek 32 směrnice 2001/24, nýbrž islandské právo jakožto *lex concursus*.
- 57 Okolnost, že tato opatření byla přijata dříve, než bylo společnosti LBI povoleno moratorium dotčené ve věci v původním řízení, nemůže tento závěr vyvrátit. Ze samotného znění ustanovení čl. 3 odst. 2 druhého a třetího pododstavce a čl. 9 odst. 1 druhého pododstavce směrnice 2001/24 totiž plyne, že *lex concursus* upravuje i časovou působnost reorganizačních opatření a insolvenčních řízení. Článek 32 této směrnice nemůže bránit tomu, aby pro tato opatření a řízení byla stanovena zpětná účinnost.
- 58 Na druhou předběžnou otázku je proto třeba odpovědět, že článek 32 směrnice 2001/24 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby takové ustanovení vnitrostátního práva, jako je článek 98 zákona č. 161/2002, o finančních podnicích, ve znění zákona č. 129/2008, který znemožňoval nebo přerušoval veškerá soudní řízení vedená proti finanční instituci od okamžiku, kdy se na ni začalo vztahovat moratorium, působil účinky na taková zajišťovací opatření, jako jsou opatření dotčená ve věci v původním řízení, která byla přijata v jiném členském státě před vyhlášením moratoria.

K nákladům řízení

- 59 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

- 1) **Články 3 a 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/24/ES ze dne 4. dubna 2001 o reorganizaci a likvidaci úvěrových institucí musí být vykládány v tom smyslu, že taková reorganizační nebo likvidační opatření týkající se finanční instituce, jako jsou opatřená založená na přechodných ustanoveních obsažených v článku II zákona č. 44/2009 ze dne 15. dubna 2009, je třeba považovat za opatření přijatá správními nebo soudními orgány ve smyslu citovaných článků směrnice 2001/24, jelikož tato přechodná ustanovení vyvolávají účinky jen prostřednictvím soudních rozhodnutí o povolení moratoria úvěrové instituci.**
- 2) **Článek 32 směrnice 2001/24 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby takové ustanovení vnitrostátního práva, jako je článek 98 zákona č. 161/2002 ze dne 20. prosince 2002, o finančních podnicích, ve znění zákona č. 129/2008 ze dne 13. listopadu 2008, který znemožňoval nebo přerušoval veškerá soudní řízení vedená proti finanční instituci od okamžiku, kdy se na ni začalo vztahovat moratorium, působil účinky na taková zajišťovací opatření, jako jsou opatření dotčená ve věci v původním řízení, která byla přijata v jiném členském státě před vyhlášením moratoria.**

Podpisy.